

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

28 Mart 2012
.../03/2012

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-1265
Konu : Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 08/02/2012 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-46837 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran BULUT'a ait 7/3682, İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya ÖNDER'e ait 7/3683, Bursa Milletvekili İlhan DEMİRÖZ'e ait 7/3684, Hatay Milletvekili Hasan AKGÖL'e ait 7/3685, Antalya Milletvekili Arif BULUT'a ait 7/3686, Afyonkarahisar Milletvekili Ahmet TOPTAŞ'a ait 7/3687 ve Muğla Milletvekili Nurettin DEMİR'e ait 7/3688 esas no'lu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1-Görüş 7/3682 (2 Sayfa)
- 2-Görüş 7/3683 (3 Sayfa)
- 3-Görüş 7/3684 (2 Sayfa)
- 4-Görüş 7/3685 (3 Sayfa)
- 5-Görüş 7/3686 (3 Sayfa)
- 6-Görüş 7/3687 (1 Sayfa)
- 7-Görüş 7/3688 (1 Sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Sırrı Süreyya ÖNDER
İstanbul Milletvekili
Esas No : 7/3683

“Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar”, kendi türünden ya da kendi türü dışındaki bir canlıdan gen aktararak bazı özellikleri değiştirilen bitki, hayvan ya da mikroorganizmalardır. Bugün, dünya üstünde dört milyar insan, GDO’lu ürünlerin üretildiği bölgelerde yaşarken, 1996’da 6 ülkede 1,7 milyon hektarlık bir alanda başlayan GDO’lu ekim, bugün 150 milyon hektarlık bir alanı aşmış durumda. GDO’lar en bilinen özellikleriyle alerjik reaksiyona sebep olmaları ve antibiyotik direncini zayıflatmalarıyla tanınıyorlar. 2009’da gündeme gelişinden bu yana GDO’nun kullanımıyla birlikte ortaya çıkan hastalıklara dair konuşan Gıda Hijyenistleri Derneği kurucularından İstanbul Üniversitesi Veteriner Fakültesi öğretim üyesi Prof. Bülent Nazlı, hastalıkların yüzde 80’inin gıda kaynaklı olduğu uyarısında bulunuyor. GDO’ların neden olabileceği hastalıkların arasında toplardamarda bozukluklar, döl yatağı kanseri, sakat doğumlar, erken ergenlik gibi problemler bulunuyor. İtalya’da yapılan araştırma da GDO’lu ürünlerin olumsuz etkilerini ortaya koyuyor.

Türkiye’deki GDO pazarının en önemli kalemlerinden biri de 2010 yılında toplam 1,2 milyon ton miktarında ithal edilmiş olan mısırın büyük bir kısmı. Türkiye’de yıllık mısır üretimi ise 5 milyon tonu buluyor. Bugün Türkiye’de, özellikle GDO’lu ürünlerin ‘seçkin tüketici pazarlarından’ sürülmesinden sonra oluşan bir markete ilişkin sorular sormak şart. Dahası, Türkiye’nin kapısında sırasını bekleyen ve içerisinde gıda amaçlı olan 46 adet daha GDO’lu ürün olduğu düşünülünce, Bakan’ın GDO’lu ürünlerin mevcut kullanılanları ve kullanılmak için sıra bekleyenler için şu soruları cevaplaması acil ve gereklidir:

SORU 1) GDO’lu ürünlerin sağlık üzerine etkileri üzerine bu tür ürünlerin satışına izin veren Bakanlık tarafından gerekli araştırma yapılmış mıdır? Bu araştırmanın sonuçları nelerdir? GDO’lu ürünlerin riskli olduğu biliniyorsa, bu tür ciddi hasar yaratabilecek ürünlerin satışına neden izin verilmektedir?

CEVAP 1) Bakanlığımızca sağlık üzerine oluşabilecek risk çalışmaları yapılmakta ve gerekli tedbirler alınmaktadır. 5977 sayılı Biyogüvenlik Kanunu ve ilgili yönetmelikler kapsamında Biyogüvenlik Kurulu tarafından oluşturulan Bilimsel Komiteler değerlendirmelerini yaparken risk değerlendirmesi yapan uluslararası kuruluşların (EFSA, WHO, FAO, FDA, USDA, EPA, CDC) görüşlerini, bilimsel araştırmaların sonuçlarını, farklı ülkelerde üretim, tüketim durumları ile çevre ve insan sağlığına olası risklerini dikkate almaktadır. Bugüne kadar yem amaçlı izin verilen soya ve mısır çeşitlerinde risk oluşturabilecek bir unsura rastlanılmamıştır.

SORU 2) İtalya’da Catania Üniversitesinin marketlerden alınan 12 markaya ait 60 farklı süt örneği analize tabi tutulmuş ve analiz sonucu GDO’lu mısır ve soya ile beslenen hayvanlardan elde edilen bu sütlerin yüzde 25’inde GDO’lu DNA parçalarına rastlandığı verisiyle sonuçlanan araştırma ne ifade ediyor?

CEVAP 2) Bahsedilen çalışmada; ilgili araştırmacılar sütlerde bulunan transgenik DNA parçacıklarının sütte bulunmasını; ortamda bulunan yem partikülleri ve sütlerin bulunduğu ortamdan dışkı kökenli hava yolu ile oluşmuş bir bulaşma olabileceğini bildirmektedirler. Söz

konusu çalışmada bahsedilen bulgunun kesinlikle yemden kaynaklı olduğu iddiasında bulunulmamaktadır.

SORU 3) GDO'lu yemle beslenen hayvanların kanında, karaciğerinde, dalağında ve böbreğinde GDO'lu DNA'lar tespit edilmiştir. Ayrıca Phipps, Deaville ve Maddison'm yaptığı araştırmada ise süt ineklerinin, sütlerinde, kan ve dışkıları ile oniki parmak bağırsaklarında transgenik bitki DNA'sına rastlanmıştır. Bu hayvanlardan elde edilen ürünleri tüketen insanlarda GDO'lu ürünlerin yaratabileceği olası zararlar üzerine Bakanlık tarafından bir çalışma başlatılmış mıdır?

CEVAP 3) Yapılan çalışma ve araştırmalarda bahse konu hayvanlardan elde edilen ürünleri tüketen insanlarda, bu ürünlerden dolayı ortaya çıkan bir olumsuzluğa rastlanılmamıştır.

SORU 4) Bakanlığınızın "GDO'dan zararı görürse hayvan görür" demesi, hayvancılık politikalarımızla ilgili lakayt bir tutum içerisinde olduğumuz ve hayvan hakları konusunda da geri kalmış olduğumuzu mu göstermektedir?

CEVAP 4) Soruda bahsi geçen ve bazı basın yayın organlarında yer aldığı ifade edildiği şekilde bir beyan söz konusu olmayıp, haberde yer alan ifadeler tarafıma ait değildir. Genetiği değiştirilmiş organizmalar ile ilgili Avrupa ülkelerindeki uygulamalar ve Türkiye'deki Biyogüvenlik Kurulu'nun çalışma esasları kamuoyuna aktarılmıştır. Ayrıca "Biyogüvenlik Kanunu" ve "Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik" gereği kurulan Biyogüvenlik Kurulu çalışmaları titizlikle yürütülmekte, insan ve hayvan sağlığı ile çevre konularında azamî hassasiyet gösterilmektedir.

SORU 5) GDO girişleri gibi konulan denetleyen Biyogüvenlik Kurulu Başkanı Prof. Dr. Hakan Yardımcı'nın gündemlerinde gıda amaçlı GDO'ların olacağını açıklamıştı. Tüm bu veriler ışığında, önerilen 58 üründen 16'sı hakkında karar verildiği göz önünde bulundurularak, daha önce verilmiş 16 izin gözden geçirilecek midir? Bakanlığın bundan sonraki 42 yem ve gıda amaçlı GDO'lu ürün için verilecek karardaki tutumu ne olacaktır?

SORU 6) Biyogüvenlik Kurulu, küresel çapta GDO'lu ürünlerin tüketimine ilişkin yapılan çalışmalardan ne kadar haberdardır, verdikleri kararlar, GDO'lu ürün tüketiminin tıbbi sonuçlar göz önüne alınarak mı verilmektedir?

SORU 7) Aralarında üst düzey siyasetçilerin akrabalarının da bulunduğu bardak içinde soslu haşlanmış durumdaki yahut konservelenmiş mısırların satış pazarı yahut buradan elde edilecek gelir halk sağlığından önemli midir?

SORU 8) Acaba Bakanlık, GDO'nun hayvanlara mı insanlara mı etki edeceğini bekleyerek mi görmek istemektedir, yoksa Türkiye'nin içeride kendine yeten bir mısır ve soya üretimi tutturması konusunda bir çalışmaya girişilmiş midir?

SORU 9) Türkiye'deki mevcut GDO'lu ürün pazarının hacmi nedir? Bu pazardan elde edilecek gelir tek başına Türkiye için gerekli bir kalem midir?

SORU 10) Bu gelir kalemi, ülkenin öz üretimiyle elde edebileceği ve ithalata gereksinimimizi ortadan kaldıracak bir tarım politikasıyla korunup, halk sağlığı ve ekonomi aynı anda korunamaz mı?

CEVAP 5-6-7-8-9-10) 5977 sayılı “Biyogüvenlik Kanunu” ve “Genetik Yapısı Değiştirilmiş Organizmalar ve Ürünlerine Dair Yönetmelik” gereği kurulan Biyogüvenlik Kurulu, GDO veya ürünlerine ilişkin yapılan başvuru hakkında Bilimsel Komiteler tarafından bilimsel esaslara göre yapılan risk değerlendirmesi ve sosyo-ekonomik değerlendirme sonuçlarına göre karar vermektedir. Kurul ve komiteler çalışmalarında çok titizlikle hareket etmekte, insan ve hayvan sağlığı ile çevre konularında azamî hassasiyet gösterilmektedir. Bakanlığımız Biyogüvenlik Kurulu Karar’ını dikkate almaktadır.

Biyogüvenlik Kurulu, küresel çapta genetiği değiştirilmiş ürünlere ilişkin çalışmaları ve bu kapsamda uluslararası kuruluşların bilimsel araştırma sonuçlarını takip etmektedir. Kurul tarafından konu ile ilgili her türlü kaynak bilimsel bir çalışma ile değerlendirilmekte ve nihaî karar verilmektedir.

Bakanlığımız tarafından, Biyogüvenlik Kurulu kararında belirtilen koşulların yerine getirilmesi ve halk sağlığının korunması amacıyla gerekli denetimler titizlikle yapılmaktadır.

Bakanlığımızca yürütülen etkin çalışmalar ve verilen destekler ile mısır, soya, ayçiçeği gibi yağlı tohumlu bitkilerin üretimde son yıllarda önemli artışlar yaşanmıştır.

Bakanlığımızca yağlı tohumlu bitkilerin de içinde olduğu, ülkemizde arz açığı bulunan ve stratejik açıdan önemli 17 ürüne fark ödemeleri kapsamında prim desteği verilmektedir. Bu kapsamda 2002 yılında 186 Milyon TL olan toplam pirim desteği ödemeleri, 2011 yılında 2 Milyar 502 Milyon TL’ye yükselmiştir. Tüm bu destekler ile üretim maliyetinin önemli bir kısmı karşılanarak üretim ve verimde artışlar sağlanmıştır.

TÜİK verilerine son 9 yılda mısır üretimimiz %100, soya üretimimiz %42, ayçiçeği üretimimiz %61 artmıştır. Bakanlığımızca üretimin arttırılması için destek çalışmaları ile yatırım projelerine devam edilmektedir.